

Al-Qaai'datu Al-Madaniyyah

Kusomesha kusoma kwa wanaoanza

Silabasi Iliyowekewa Chuo cha Qura'ni
Tukufu na Mutuuni za Kielimu katika
Al-Masjid An-Nabawiy

Duktuur. AbdulMuhsin bin Muhammad Al-Qaasim
Imamu na khatibu wa Al-Masjid An-Nabawy

باللغة السواحيلية

Al-Qaai'datu
Al-Madaniyyah
Ta'liimu al-qiraa-ati lilmubtadi-iina

Al-Qaai'datu Al-Madaniyyah

Ta'liimu al-qiraa-ati lilmubtadi-iina

Silabasi Iliyowekewa Chuo cha Qura'ni
Tukufu na Mutuuni za Kielimu katika
Al-Masjid An-Nabawwiyy

Duktuur. AbdulMuhsin bin Muhammad Al-Qaasim
Imamu na khatibu wa Al-Masjid An-Nabawy

Naanza kwa Jina la Allah mwingi wa rehema mwenye kurehemu

Utangulizi

Sifa njema zote ni za Allah Mola mlezi wa viumbe, na swala na salamu zimshukie Nabii wetu Muhammad, familia yake na masahaba wake wote:

Ama baada ya hayo:

Kwa hakika Umma huu umetukuka kwa elimu; kwani aya ya kwanza ilioteremshwa ni katika kuhimiza na kutilia mkazo jambo hili; Amesema aliyetukuka:

(Soma kwa jina la Mola wako aliyeumba), na kwa kuwa usomaji ndio msingi wa kujifunza elimu; nimekusanya misingi yake, nikakusudia kwa umakinifu kuikusanya, kuwepesisha na kusahilisha, na kukitisha usomaji kwa wanaoanza kujifunza, pamoja na kufupisha muda wa kusoma, na nikakiita [kitabu hiki]: (*Al-Qaaidatu Al-Madaniyyah* - Ta'liimu alqiraati lil Mubtadiina -)

Namuomba Allah awanufaishe watu nayo (Qaaidah hii), na aijalie iwe ni kwa ajili ya kukusudia Uso wake Mtukufu.

Na swala na salamu za Allah zimwendee Nabii wetu Muhammad, familia yake na masahaba wake wote.

Duktuur. AbdulMuhsin bin Muhammad Alqaasim
Imamu na khatibu wa Almasjid Annabawy

Nimemaliza kuiandika (Qaaidah hii) siku ya Idi ya kuchinja
Mwaka wa elfu moja mia nne na arubaini na moja hijria

Niliyoyafanya katika
hiki kitabu

- 1- Nimekijenga kitabu hiki juu wa misingi thabiti ya kielimu, kwa kurejelea vitabu vya Lugha ya kiarabu.
- 2- Nimeweka kwenye kitabu misingi yote anayohitajia mwanafunzi.
- 3- Nimeweka (Utangulizi) kabla ya masomo kuhusu uchoraji wa herufi, majina yake na sauti zake.
- 4- Nimekigawanya kitabu katika milango kumi na tatu (13), na mara nyingi kunakuwa na masomo chini ya kila mlango.
- 5- Katika upangiliaji wa kitabu nimechungu mtiririko wa kiakili (uliozoeleka na kila mtu) na mpangilio wa kupanda polepole katika ufunzaji.
- 6- Nimeyaunganisha masomo baadhi yake kwa baadhi; ili mwanafuzi aweze kukumbuka darasa zilizopita.
- 7- Nimeuwekea kila mlango malengo ya mafunzo; ili mwanafunzi ajitahidi kuyafanikisha.
- 8- Nimemuwekea mwalimu mwanzoni mwa kila mlango anayoyahitaji ndani yake - njia ya kusoma, na mengineyo -.
- 9- Nimeweka njia mukhtasari ya kufundisha kusoma.
- 10- Nimetenga milango na masomo, hasa ya baadhi ya misingi ya kusoma; kwa ajili ya umuhimu wa kuidhibiti na ili mwanafunzi asalimike na kukosea na kuwa na utata ndani yake:
  - a- «Hamzah»; kwa ajili ya umuhimu wake, na kufungamana mara nyingi na herufi za 'Allah' ('alif', 'yaa', 'waawu').
  - b- «Hamzatun mamduudah»; kwa kuwa inakusanya 'hamzah' mbili ndani yake, au 'hamzah' na 'alif'.
  - c- «Alalifu almaqswuurah»; kwa kuwa inafanana na 'Yaa' «ي» katika mchoro wake.
  - d- «Hamzatul Qatw'i na Hamzatul waswli», «at-taaul marbuutwah», na «Allaamu qamariyyah na Allaamu sh-shamsiyyah»; ili kudhibiti herufi zinazofanana kimaandiko japokuwa zinatofautiana kisauti.
  - e- «Almaddu attwabii' i»; kwa kuwa inatumika sana katika lugha, na mwanafuzi anahitaji kujua na kuidhibiti .
  - f- «Alif baada ya waawu aljamaa'ah (wingi)»; ili kuonyesha kwamba waawu ni ya wingi; na kwa hivyo alif haisomwi.
  - g- «Misamiati muhimu ya Michoro ya Msahafu mtukufu», na nimeleta mifano iliyoandikwa kwa mwandiko wa Msahafu; ili mwanafunzi aweze kuisoma Qur'ani Tukufu bila kuchanganyikiwa katika misingi ya kusoma aliyofunzwa..
  - h- Nambari: kutoka «0-20»; ili aweze kusoma namba zikiwa moja moja na kwa kuunganisha.
- 11- Nimegawanya mlango wa «Kusoma Maneno» katika masomo matano: Kuanzia maneno mawili hadi manne, kisha kusoma sentensi, ikifuatiwa na kusoma maandishi yaliyoundwa kwa sentensi kadhaa.

- 12- Nimeanza masomo kwa 'Fat-ha', kisha 'Kasra', ikifuatiwa na 'dwamma', kwa kuwa 'Fat-ha' ndiyo 'harakah' iliyo nyepesi kabisa, ikifuatiwa na 'Kasra', Kisha nikazifuatiza na 'Sukuun'.
- 13- Katika mlango wa «Herufi zilizo na 'harakaat' na 'sukuun'» nimetosheka na mifano ya herufi tatu pekee.
- 14- Nimeweka mwanzoni mwa mlango wa pili hadi wa tano herufi zote za alfabeti pamoja na somo lake lililokusudiwa , kisha nikatolea mifano.
- 15- Nimeyadhibiti maneno yote kwa 'shakli' ('harakaat'), na nikaweka 'fat-ha' mbili juu ya 'alif'.
- 16- Nimetosheka na mifano ya maneno kutoka katika Qur-ani na Sunnah; kwa kuwa hizo mbili ndio msingi wa Lugha ya kiarabu.
- 17- Katika kuweka mifano nimezingaia: yawe sahali kusoma, kufahamu na yawe wazi maana yake.
- 18- Katika kuchagua mifano ya malango wa «Kusoma Maneno»; nimezingatia: maana yanayokusanya mafunzo ya misingi ya dini, adabu na tabia njema; ili mwanafunzi apate elimu na malezi kwa wakati mmoja.
- 19- Nimepangilia herufi inayokusudiwa katika mifano kwa mpangilio wa alfabeti, kuanzia mlango wa kwanza hadi mwisho wa mlango wa tano, na mpangilio wa [milango] ilio baada yake [unazingatia herufi ya] kabla ya herufi inayokusudiwa au baada yake, na katika mlango wa pili na watatu nimeanza kwa 'Hamzah'.
- 20- Sijarudia neno lolote katika mifano; ili mwanafunzi ajifunze maneno mengi mbalimbali.
- 21- Nimetofautisha kati ya herufi na mifano katika jedwali; na nikatenganisha safu zake kwa rangi mbili- nyeupe na kijani-.
- 22- Nimetofautisha 'harakaat' na herufi zilizokusudiwa katika masomo kwa rangi nyekundu.
- 23- Nimezitengenezea herufi za kitabu hiki na maneno yake rekodi ya sauti kwa lugha ya Kiarabu; ili mwanafunzi apate kwayo ujuzi wa kusikiliza, na aweze kusoma usomaji sahihi.
- 24- Nimetengeneza pamoja na kitabu hiki kitabu [chengine] cha kujifunza kuandika, na nikakiita: (Alqaa'i datu Almadaniyyah - ta'liimu alkitaabah lil muftadi-iin-) ili mwanafunzi akusanye baina ya ujuzi wa kusoma na wa kuandika.

Mazuri ya Al-Qaaidatu
Al-Madaniyyah

- 1- Imekitishwa juu ya msingi madhubuti wa kielimu [kwa mujibu wa] vitabu vya Lugha.
- 2- Imekusanya misingi ya kusoma.
- 3- Wepesi na ushahidi katika kujifunza kusoma.
- 4- Utaratibu katika kujifunza kusoma.
- 5- Uwezekano wa kujifunza kusoma na kuwa hodari katika muda mfupi.
- 6- Mifano yake imetoka kwenye Qur-ani Tukufu na Sunnah za Mtume -swala na salamu ya Allah zimshukie-.
- 7- Mifano yake iko wazi na miepesi.
- 8- Mifano haijarudiwarudiwa.
- 9- Mifano katika mlango wa «Kusoma Maneno», imekusanya misingi ya dini na tabia.
- 10- Kuweko kwa rekodi ya sauti kwa lugha ya Kiarabu: inayosaidia katika kusikiliza na kusoma bila makosa.
- 11- Inafuatiwa na kitabu kivyake cha kujifunza kuandika mifano ilio kwenye kitabu hiki.

Malengo ya Alqaidatu
Almadaniyyah

Baada ya kumaliza kusoma kitabu hiki, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah:-

- Kuzitambua herufi za alfabeti na maumbo yake.
- Kuzisoma herufi za alfabeti na maumbo yake usomaji sahihi.
- Kuzitambua 'harakaat' na 'sukuun'.
- Kuzisoma herufi zilizo na 'harakaat' na 'sukuun' usomaji sahihi.
- Kujua 'Tanwiin'.
- Kuwa hodari katika kusoma herufi zilizo na 'tanwiin'.
- Kuzijua herufi zilizo na 'shadda' na 'harakaat'.
- Kuzisoma herufi zilizo na 'shadda' pamoja na 'harakaat' usomaji sahihi.
- Kuzijua herufi zenye 'shadda' na 'tanwiin'.
- Kuzisoma herufi zilizo na 'shadda' na 'tanwiin' usomaji sahihi.
- Kutofautisha baina 'hamzatu alqat-i' na 'hamzatu alwasli' katika kusoma na kuchora.
- kuzitambua herufi za 'maddi twabi-i'
- Kuitambua 'alif' ilio baada 'waawu' ya wengi (waawu aljamaa'ah).
- Kuisoma 'taa' iliofungwa (taau marbuutwah) «ة» kwa vizuri, katika hali ya kuunganisha na kukoma.
- Kusoma vizuri 'Allaamu Alqamariyya' na 'Allaamu Asshamsiyyah'
- Kusoma vizuri kabisa maneno, sentensi na maandishi.
- Kusoma Qur'ani Tukufu kwa mwandiko wa kiuthmani
- Kujua kusoma nambari usomaji sahihi.

Ngazi fafanuzi ya
silabasi

13

Mlango wa kumi na mbili

Msamiati wa michoro ya
Msahafu

12

Mlango wa kumi

'Al-laamul Qamariyyah' na
'Al-laamu Sh-Shamsiyyah'

11

10

Mlango wa kumi na tatu

Nambari

Mlango wa kumi na moja

kusoma maneno

9

Mlango wa tisa

'At-Taaul Marbuutwah'

8

Mlango wa nane

'Alif' baada ya 'waawu' ya wingi

7

Mlango wa saba

'Al-Maddi At-Twabi-i'

6

Mlango wa sita

'Hamzatu alqat-i' na 'hamzatu
alwaswli'

5

Mlango wa tano

Herufi zikiwa na 'shaddah' na
'tanwiin'

4

Mlango wa nne

Herufi zikiwa na 'shaddah' na
'harakaat'

3

Mlango wa tatu

Herufi zikiwa na 'Tanwiin'

2

Mlango wa pili

Herufi zikiwa na
'harakaat' na 'sukuun'

1

Mlango wa kwanza

Herufi za Alfabeti

Utangulizi

Maelekezo kwa mwalimu

Idadi ya herufi ni (28), na kila herufi ina umbo, jina na sauti yake, ufafanuzi wa hayo ni kama ifuatavyo:

صَوْتُهُ	اسْمُهُ	رَسْمُ الْحَرْفِ	صَوْتُهُ ⁽¹⁾	اسْمُهُ ⁽²⁾	رَسْمُ الْحَرْفِ
ض	ضَاد	ض	ا ⁽³⁾	أَلِف	ا
ط	طَاء	ط	ب ⁽³⁾	بَاء	ب
ظ	ظَاء	ظ	ت	تَاء	ت
ع	عَيْن	ع	ث	ثَاء	ث
غ	غَيْن	غ	ج	جِيم	ج
ف	فَاء	ف	ح	حَاء	ح
ق	قَاف	ق	خ	خَاء	خ
ك	كَاف	ك	د	دَال	د
ل	لَام	ل	ذ	ذَال	ذ
م	مِيم	م	ر	رَاء	ر
ن	نُون	ن	ز	زَاي	ز
ه	هَاء	ه	س	سِين	س
و	وَاو	و	ش	شِين	ش
ي	يَاء	ي	ص	صَاد	ص

- 1) Majina ya herufi yanasomwa kwa kuweka sukuun kwenye herufi ya mwisho, na tanwiini iliyo na dhawama mbili unapounganisha.
- 2) Alif ni herufi 'layyin' nayo ni herufi yenye sukuun, inayokuja kabla yake herufi yenye fat-ha, na kwa hivyo, sauti yake haijitokezi isipokuwa ikisomwa pamoja na herufi kabla yake, mfano: , «بَا - تَا», na sauti inavutwa kiwango cha harakah mbili.
- 3) Sauti yake inavutwa kiwango cha harakah moja, vivyo hivyo herufi zilizobakia

Mlango wa Kwanza

Herufi za Alfabeti

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah-:

- Kuzitambua herufi za alfabeti.
- Kuzisoma herufi za alfabeti usomaji sahihi.
- Kuyajua maumbo ya herufi za alfabeti.
- Kuzisoma herufi za alfabeti usomaji sahihi.
- Kuitambua na kuisoma 'hamzah' kwa maumbo yake.
- Kuitambua 'hamzah' mamduudah na kuisoma.
- Kuitambua 'alif maqswuurah' “ا” na kuisoma.

* Njia ya kusoma:

- Maelezo ya somo la kwanza «Uk. 15»

Maelekezo kwa
mwalimu

Atasoma jina la herufi kwa maumbo yake tofauti, kama ilivyobainishwa katika utangulizi «Uk. 11».

Mfano wa hilo: Herufi “ا” ataisoma «alif» na herufi: “ب” ataisoma «baa» na herufi “ج” ataisoma «Jiim», na herufi “ز” ataisoma «Zaai», na kama havyo.

- Maelezo ya somo la pili «Uk. 16»:

Atasoma jina la herufi kwa maumbo yake tofauti, kama ilivyobainishwa katika utangulizi «Uk. 11».

Mfano wa hilo: Herufi Jiim inapokuwa katikati ya neno na mwisho wake “ج -” ataisoma «Jiim», na kadhalika .

-Tanabahisho: Mwanafunzi asiambiwe katika somo hili: herufi hii inakuwa mwanzo wa neno au mwisho wake; inatosha kujua kusoma jina la herufi popote itakapokuwa, na kwa umbo tofauti.

- Maelezo ya somo la tatu «Uk. 20»:

Herufi 'Hamzah' kwenye somo hili inasomwa kwa jina lake 'Hamzatun': sawa ikiwa juu ya mstari au juu ya 'alif', au chini yake, au juu ya 'waawi', au juu ya 'yaa' “ء-أ-إ-ؤ-ئ-ي” na kwenye masomo yaliobaki itasomwa kwa sauti yake: «a».

- Maelezo ya somo la nne «Uk. 20».

- 'Hamzatun Mamduudatun' inaandikwa 'alif' juu yake ikiwa na alama ya maddi “آ”.

- Katika somo hili atasoma jina «Hamzatun mamduudatun», ama kwenye masomo yaliobaki ataisomwa kwa sauti yake “آ» «aa».

Tanabahisho:

Na ikiwa mwanzoni mwa neno kuna 'hamzah' ilio na 'fat-ha', na baada yake kuna 'alif' ya kuvuta ilio na 'sakuun', kwa mfano: “أَذَنٌ”, basi itaandikwa “أَذَانٌ”, au ikiwa katikati ya neno, kwa mfano: “رَأَاهُ”, basi itaandikwa “رَأَاهُ”, na mfano: “فُرَّانٌ” basi itaandikwa “فُرَّانٌ”.

- Maelezo ya somo la tano «Uk. 20»:

- 'Alif Maqswurah': Inaandikwa ikiwa mwisho wa neno kama 'Yaa' bila ya vitone viwili “آ”.

- Katika somo hili, ataisoma kwa jina lake «alif maqswurah», na katika masomo yaliobaki ataisoma kwa sauti yake “آ» «aa».

Somo la kwanza
Herufi za Alfabeti

ا	ب	ت	ث
ج	ح	خ	
د	ذ	ر	ز
س	ش	ص	ض
ط	ظ	ع	غ
ف	ق	ك	ل
م	ن	ه	و
			ي

Somo la Pili
Michoro ya herufi za alfabeti

ا	ا	ا	ا
ب	ب	ب	ب
ت	ت	ت	ت
ث	ث	ث	ث
ج	ج	ج	ج
ح	ح	ح	ح
خ	خ	خ	خ

د	د	د	د
ذ	ذ	ذ	ذ
ر	ر	ر	ر
ز	ز	ز	ز
س	س	س	س
ش	ش	ش	ش
ص	ص	ص	ص
ض	ض	ض	ض

ط	ط	ط	ط
ظ	ظ	ظ	ظ
ع	ع	ع	ع
غ	غ	غ	غ
ف	ف	ف	ف
ق	ق	ق	ق

ك	ك	ك	ك
ل	ل	ل	ل
م	م	م	م
ن	ن	ن	ن
ه	ه	ه	ه
و	و	و	و
ي	ي	ي	ي

Somo la tatu
'Hamza'

ا	إ	أ	آ	ء	
ئ	ئ	ئ	ئ	ؤ	ؤ

٤ Michoro ya hamzah

Somo la nne
'Hamza Mamduudah'

آ	آ
---	---

آ Michoro ya 'hamza mamduudah'

Somo la tano
'Alif Maqswuurah'

ى	ى
---	---

ى Michoro ya 'alif maqswuurah'

Mlango wa Pili

Herufi Pamoja na 'Harakaat' na 'sukuun'

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah:-

- Kuzitambua 'harakaat' na 'sukuun'.
- Kuzisoma herufi zikiwa na 'harakaat' na 'sukuun' usomaji sahihi.

'Harakah': ni mchoro mdogo unaowekwa juu ya herufi au chini yake; ili kujulisha sauti yake.

'Fat-ha': Mstari mdogo unaowekwa juu ya herufi « َ ».

'Dwamma': Waawu ndogo juu ya herufi « ُ ».

'Kasra': Mstari mdogo unaowekwa chini ya herufi « ِ ».

'Sukuun': Mviringo mdogo unaokaa juu ya herufi « ِْ » .

*Njia ya kusoma:

- Maelezo ya somo la kwanza, la pili na la tatu «Uk. 23, 26, 29»:

Mwanafunzi atasoma sauti ya herufi na 'harakah' yake « اَ - اُ - اِ » «a» «i» «u», kwa mfano: Jiim ikiwa kwenye neno inasomwa ja au ji au ju kulingana na harakah iliyo nayo wala haisomwi kwa jina lake Jiim, kama ilivyobainishwa kwenye utangulizi «Uk.11».

- Maelezo ya mifano ya somo la kwanza, la pili na la tatu «Uk. 24, 27, 30»:

- 1- **Katika mraba wa kwanza:** Atasoma sauti ya herufi na 'harakah' yake « اَ ».
- 2- **Katika mraba wa pili:** Ataisoma herufi ya kwanza pamoja na 'harakah' yake « اَ » kisha atasoma herufi ya pili ikiwa na 'harakah' yake « خَ » kisha anazisoma zote mbili Pamoja.
- 3- **Katika mraba wa tatu:** Atarudia alivyofanya katika mraba wa pili, kisha aisome herufi ya tatu pamoja na 'harakah' yake « اُخَ » kisha alisome neno kamili « اُخَذَ »
- 4- Na vivyo hivyo ndivyo atakavyofanya katika somo la 'Kasra' na la 'dwamma'.

Maelezo ya somo la nne «Uk. 32»:

Ataisoma herufi ya kwanza na 'harakah' yake « اَ » kisha ataisoma herufi ya kwanza pamoja na herufi ya pili iliyo na 'sukuun' « اُبْ » Kwa kuwa haiwezekani kuitamka herufi iliyo na 'sukuun' ikiwa peke yake.

Maelezo ya somo la nne «Uk. 33»:

- 1- **Katika mraba wa kwanza;** Ataisoma herufi ya kwanza pamoja na 'harakah' yake « اَ » kisha aunganishe herufi ya kwanza na pili iliyo na '':
- 2- **Katika mraba wa pili:** Atarudia alivyofanya kwenye mraba wa kwanza, kisha ataisoma herufi ya tatu na 'harakah' yake « اَسَ » kisha atasoma neno kamili « اَسَّسَ »

Somo la kwanza
'Fat-ha'

شَا	تَا	بَا	أَا
رَا	خَا	حَا	جَا
سَا	زَا	رَا	ذَا
طَا	ظَا	عَا	شَا
فَا	قَا	عَا	ظَا
هَا	كَا	كَا	قَا
يَا	فَا	هَا	نَا

Mifano ya
'Fat-ha'

أَخَذَ	أَخَا	أَءَا
بَسَطَ	بَسَا	بَءَا
تَرَكَ	تَرَا	تَءَا
ثَبَتَ	ثَبَا	ثَءَا
جَمَعَ	جَمَا	جَءَا
حَمَلَ	حَمَا	حَءَا
خَتَمَ	خَتَا	خَءَا
دَخَلَ	دَخَا	دَءَا

ذَهَبَ	ذَهَا	ذَا
رَفَعَ	رَفَا	رَا
زَعَمَ	زَعَا	زَا
سَجَدَ	سَجَا	سَا
صَدَقَ	صَدَا	صَا
عَبَسَ	عَبَا	عَا
غَفَرَ	غَفَا	غَا
نَزَلَ	نَزَا	نَا

Somo la pili
'Kasra'

ث	ت	ب	ا
د	ن	ح	ن
ع	ز	ر	ذ
ط	ظ	ص	ش
ف	ض	س	ظ
هـ	س	ك	ق
ي	و	هـ	ن

Mifano ya
'kasra'

يَيْسَ	يَاءِ	اِيَا
أَجِدَ	أَجِا	اِيَا
رَجِمَ	رَجِا	اِيَا
بَخِلَ	بَخِا	اِيَا
رَدِفَ	رَدِا	اِيَا
شَرِبَ	شَرِا	اِيَا
فَزِعَ	فَزِا	اِيَا
نَسِيَ	نَسِا	اِيَا

خَشِي	خِش	خا
خَطِفَ	خِط	خا
مَعِيَ	مِع	ما
سَفِهَ	سِف	سا
بَقِيَ	بِق	با
عَلِمَ	عِل	عا
سَمِعَ	سِم	سا
شَهِدَ	شِه	شا

Somo la tatu
'dwamma'

ث	ت	ب	ا
ر	خ	ح	ج
س	ز	ر	ذ
ط	ض	ص	ش
ف	غ	ع	ظ
م	ل	ك	ق
ي	و	ه	ن

Mifano ya
'dwamma'

كَبْرَ	كَبُ	كَا
كَثْرَ	كَثُ	كَا
تَخُنَ	تَخُ	تَا
يَدُكَ	يَدُ	يَا
قَرَبَ	قَرُ	قَا
حَسَنَ	حَسُ	حَا
بَصْرَ	بَصُ	بَا
عَضَدَ	عَضُ	عَا

طُبِعَ	طَبِ	طَا
ظَلِمَ	ظَلِمَ	ظَلِمَ
عُفِيَ	عُفِيَ	عُفِيَ
فُتِحَ	فُتِحَ	فُتِحَ
قُرِيَ	قُرِيَ	قُرِيَ
كُبِتَ	كُبِتَ	كُبِتَ
هُدِيَ	هُدِيَ	هُدِيَ
وُضِعَ	وُضِعَ	وُضِعَ

Somo la nne
'Sukuun'

اٲٲ	اٲٲ	اٲب	اٲب
اٲد	اٲذ	اٲح	اٲج
اٲس	اٲز	اٲر	اٲذ
اٲط	اٲض	اٲص	اٲش
اٲف	اٲغ	اٲع	اٲظ
اٲم	اٲل	اٲك	اٲق
اٲي	اٲو	اٲه	اٲن

Mifano ya
'Sukuun'

بَأْسٌ	بَاءٌ
سَبْعٌ	سَبٌّ
أَجْرٌ	أَجٌّ
يَدْعُ	يَدٌّ
عَرْشٌ	عَرْجٌ
نَضْرٌ	نَضٌّ
فَضْلٌ	فَضٌّ
بَطْشٌ	بَطٌّ

بَعْضُ	بَعْدُ
مَكْرُ	مَكْدُ
قَلْبِ	قَدُ
أَمْرُ	أَمْدُ
كُنْتَ	كُنْدُ
أَهْلُ	أَهْدُ
يَوْمَ	يَوْدُ
غَيْبُ	غَيْدُ

Mlango wa tatu

Herufi na 'Tanwiin'

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah-:

- Kutambua 'tanwiin'.
- Kusoma vizuri herufi zilizo na 'tanwiin'.

Maelekezo kwa
mwalimu

'**Tanwiin'**: Ni 'nuun' iliyo na sukuun, ambayo ni ziada inayoingia mwisho wa majina katika kutamka, na inaepukana nayo [majina] katika maandishi na wakati wa kukoma.

'**Fat-hataan'** «'fat-ha' mbili»: Ni vistari viwili vidogo vinavyowekwa juu ya herufi ya mwisho « َ ».

'**Kasataan'** «'kasra' mbili»: vistari viwili vidogo vinavyowekwa chini ya herufi ya mwisho « ِ ».

'**Dwammataan'** «'dwamma' mbili»: Ni waawu mbili ndogo zinazokuwa juu ya herufi ya mwisho « ُ ».

* Njia ya kusoma:

Maelezo ya somo la kwanza , la pili, na la tatu «Uk. 37, 39, 41» :

Katika hali ya kuunganisha mwanafunzi atasoma sauti ya herufi iliyowekewa tanwini pamoja na 'harakah' yake « َ - ِ - ُ », yaani: asiseme alif fat-hataan bali aisome an, ama katika hali ya kukoma, basi atakoma kwa 'sukuun', isipokuwa 'tanwiin mansuub' ['tanwiin ya fat-ha'] ataisoma kama 'alif'.

Maelezo kuhusu mifano ya somo la kwanza, la pili na la tatu «Uk. 38, 40, 42»:

- 1- Ataisoma herufi ya kwanza pamoja na 'harakah' yake « َ » , kisha herufi ya pili pamoja na 'harakah' yake « ِ » , kisha atazisome zote mbili kwa pamoja « َ ِ » , kisha atasoma herufi ya tatu iliyo na 'tanwiin' ikiwa na 'harakah' yake « ُ » kisha atalisoma neno lote kamili « ُ ِ َ » .
- 2- Ikiwa herufi ya pili iko na 'sukuun', basi mwanafunzi ataisoma herufi ya kwanza pamoja na 'harakah' yake « َ » kisha aunganishe herufi ya kwanza pamoja na ya pili iliyo na 'sukuun' « ُ ِ » kisha ataisoma herufi ya tatu iliyo na 'tanwiin' pamoja na harakah yake « ُ ِ َ » kisha atalisoma neno kamili « ُ ِ َ ِ َ »
- 3- Na vivyo hivyo ndivyo atakavyosoma kwenye somo la 'Kasrataan' na 'dwammataan'.

Somo la kwanza
'Fat-hataan' (' Fat-ha '
mbili)

ثَا	تَا	بَا	ءَا
دَا	خَا	حَا	جَا
سَا	زَا	رَا	ذَا
طَا	ضَا	كَا	شَا
فَا	غَا	وَا	لَا
مَا	لَا	هَا	قَا
يَا	وَا	هَا	نَا

Mifano ya
'fat-ha' mbili

عِنَبًا	مَقْتًا
مَرَحًا	أَحَدًا
أَذَى	خَيْرًا
فَوْزًا	كَأْسًا
قَرْضًا	وَسَطًا
حِفْظًا	نَفْعًا
أَنْفًا	مُلْكًا
حَرَمًا	ثَمَنًا

Somo la pili
'Kasrataan' ('kasra' mbili)

ث	ت	ج	هـ
ح	خ	ح	خ
ج	ز	ر	ز
ح	ح	ح	ث
ف	ف	ح	ح
هـ	ح	ك	ق
ي	و	هـ	ن

Mifano ya
'kasra' mbili

لَهَبٍ	شَيْءٍ
عَبْدٍ	آيَةٍ
نَفْسٍ	سَفَرٍ
أَرْضٍ	فُرْشٍ
زَرْعٍ	رَهْطٍ
طَبَقٍ	جُرْفٍ
رَجُلٍ	فَلَكَ
قَدْرٍ	قَوْمٍ

Somo la tatu

'dwamataan' ('dwamma' mbili)

ا	ب	ج	د
اَ	بَ	جَ	دَ
اِ	بِ	جِ	دِ
اُ	بُ	جُ	دُ
اِو	بِو	جِو	دِو
اِو	بِو	جِو	دِو
اِو	بِو	جِو	دِو

Mifano ya
'dwamma 'mbili

حَرْجٌ	كُتِبَ
زَيْدٌ	رَوْحٌ
إِنْسٌ	شَهْرٌ
زَيْغٌ	مَرَضٌ
إِفْكٌ	رِزْقٌ
أَثِمٌ	عَدْلٌ
كُرْهٌ	عَيْنٌ
وَحْيٌ	لَهْوٌ

Mlango wa nne

Herufi zikiwa na 'shadda' na 'harakaat'

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah-:

- Kuzitambua herufi zilizo na 'shadda' na 'harakaat'.
- Kuzisoma herufi zenye 'shadda' kwa njia sahihi.

Maelekezo kwa
mwalimu

Herufi iliyo na 'shadda': ni herufi iliyo na 'sukuun' ikifuatwa na herufi mfano wake yenye 'haraka', kwa mfano: « **بَب = بَب + بَب** »

'Shadda' ikiwa na 'fat-ha': Kichwa cha 'siin' ndogo juu yake 'fat-ha' « **بَب** ».

'Shadda' ikiwa na 'kasra': kichwa cha 'siin' ndogo juu yake 'kasra' « **بَب** ».

'Shadda' ikiwa na 'dwamma': kichwa cha 'siin' ndogo juu yake 'dwamma' « **بَب** ».

*Njia ya kusoma:

Maelezo ya somo la kwanza, la pili, na la tatu «Uk. 45, 47, 49»:

Mwanafunzi ataisoma herufi ya kwanza ikiwa na 'haraka' yake « **أ** », kisha ataisoma herufi ya kwanza Pamoja na herufi ya pili iliyo na 'shadda' zikiwa na 'haraka' zao « **أَب** » kwa sababu haiwezekani kusoma herufi iliyo na 'shadda' ikiwa peke yake.

Maelezo ya mifano ya somo la kwanza, la pili, na la tatu «Uk. 46, 48, 50»:

- 1- Ataisoma herufi ya kwanza ikiwa na 'haraka' yake « **ح** », kisha ataisoma herufi ya kwanza pamoja na ya pili iliyo na 'shadda' zikiwa na 'haraka' zao « **حَب** », kisha ataisoma herufi ya tatu ikiwa na 'haraka' yake « **حَبَة** », kisha alisome neno lote kamili « **حَبَّة** ».
- 2- Ikiwa baada ya herufi ya pili yenye 'shadda' kuna herufi yenye 'sukuun', basi ataisoma herufi ya kwanza ikiwa na 'haraka' yake « **ب** », kisha ataisoma herufi ya kwanza pamoja na herufi ya pili yenye 'shadda' zikiwa na 'haraka' zao « **بَب** » kisha atasoma kwa kuunganisha herufi ya kwanza pamoja na ya pili yenye 'shadda' zikiwa na 'haraka' zao pamoja na herufi ya tatu iliyo na 'sukuun' « **بَبِر** ».
- 3- Na vivyo hivyo ndivyo atakavyofanya ikiwa baada ya herufi yenye 'shadda' kuna 'alif maqswuurah', kwa mfano: « **حَتَّى** »
- 4- ikiwa herufi iliyo na 'shadda' iko mwisho wa neno: basi ataisoma herufi ya kwanza ikiwa na 'haraka' yake « **أ** », kisha ataisoma herufi ya pili ikiwa na 'haraka' yake « **ع** », kisha ataisoma herufi zote mbili pamoja « **أَع** », kisha ataisoma herufi ya pili pamoja na ya tatu iliyo na 'shadda' zikiwa na 'haraka' zao « **أَعَد** », kisha alisome neno lote kamili « **أَعَدَّ** ».

Somo la kwanza
'shadda' ikiwa na 'fat-ha'

بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ

Mifano ya

'shadda' ikiwa na 'fat-ha'

حَتَّىٰ	حَبِيَّةٌ
سَخَّرَ	كَتَرَ
كَذَّبَ	أَعَدَّ
عَزَّ	حَرَّمَ
حِطَّ	أَحْسَسَ
أَخَفَّ	خَفَّفَ
سَلَّمَ	فَكَّرَ
بَوَّأَ	جَنَّبَهُ

Somo la pili
'shadda' ikiwa na 'kasra'

بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ

Mifano ya

'shadda' ikiwa na 'kasra'

عُجِّلَ	سَبِّحِ
عُذِّبَ	يُؤَدِّ
يُسِّرُ	بُرِّزَ
حُصِّلَ	بَشِّرِ
نُوفِ	عُطِّلَ
كُلِّمَ	ذُكِّرَ
مَهِّلِ	عَمِّكْ
زُيِّنَ	غُدِّوْ

Somo la tatu
'shadda' ikiwa na 'dwamma'

بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ
بَابُ	بَابُ	بَابُ	بَابُ

Mifano ya

'shadda' ikiwa na 'dwamma'

يَيْتٌ	مَيْتٌ
يُرْدٌ	حُرْبٌ
تَمْرٌ	تَلْدٌ
يَمْسٌ	يُعِزُّ
نَقْصٌ	أَهْشٌ
يَدْعٌ	يَحْضٌ
يَجِلُّ	أَشَقُّ
يَظُنُّ	مُتَمُّ

Mlango wa tano

**Herufi zikiwa na
'shadda' na 'tanwiin'**

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu,
mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah-:

- Kuzitambua herufi zenye 'shadda' na 'tanwiin'.
- Kuzisoma herufi zenye 'shadda' pamoja na 'tanwiin' usomaji sahihi.

Maelekezo kwa
mwalimu

'Shadda' pamoja na 'fat-ha' mbili: Ni kichwa cha 'siin' ndogo juu yake 'fat-ha' mbili

« َّ ».

'Shadda' Pamoja na 'kasra' mbili: Ni kichwa cha 'siin' ndogo chini yake 'kasra' mbili « ِ ».

'Shadda' pamoja na 'dwamma' mbili: Ni kichwa cha 'siin' dogo juu yake 'dwamma' mbili « ْ ».

* Njia ya kusoma:

Maelezo ya somo la kwanza, la pili, na la tatu «Uk. 53, 55, 57»:

Mwanafunzi ataisoma herufi ya kwanza ikiwa na 'haraka' yake «أَ»، kisha atasoma herufi ya kwanza Pamoja na ya pili iliyo na 'shadda' na 'tanwiin' pamoja na 'haraka' zao «أَبَا»

Maelezo ya somo la kwanza, la pili na la tatu «Uk. 54, 55, 58»:

Ikiwa neno lina herufi tatu: basi atasoma herufi ya kwanza ikiwa na 'haraka' yake «فَ», Kisha atasoma herufi ya pili ikiwa na 'haraka' yake «وِ», kisha atazisoma zote mbili pamoja «فَوِ», kisha atasoma herufi ya pili na ya tatu iliyo na 'shadda' na 'tanwiini' pamoja na 'haraka' zao «فَوِيًا», kisha atalisoma neno lote kamili «فَوِيًا»

Maelezo ya somo la nne «Uk. 59»:

Ikiwa neno lina herufi mbili zenye 'shadda' zinazofuatana, basi atasoma kuanzia mwanzo wa neno hadi herufi ya kwanza yenye 'shadda' kama iliyoitangulia, kisha atasoma herufi ya kwanza yenye 'shadda' pamoja na herufi iliyo kabla yake, kisha atasoma kuanzia mwanzo wa neno pamoja na herufi ya kwanza yenye 'shadda', kisha atazisoma herufi zote mbili zenye 'shadda' pamoja na herufi iliyo kabla yao, kisha atalisoma neno lote kuanzia mwanzo pamoja na herufi mbili zenye 'shadda'.

Mfano wa usomaji wa neno lenye herufi mbili «لَأَضَلَّنَّهُمْ» Uk. 59»:

Ataisoma 'laam' pamoja na 'haraka' yake «لَ», kisha ataisoma 'hamza' ikiwa na 'haraka' yake «أَ», Kisha atazisoma herufi zote mbili «لَأَ», Kisha ataisoma 'dwaad' na 'haraka' yake «ضَ», kisha atazisoma herufi zote zikiwa na 'haraka' zao «لَأَضَ», kisha ataisoma 'dwaad' na 'laam' ikiwa na 'shadda' na 'haraka' zao «لَأَضَلَّ», kisha atzisoma zote pamoja na 'laam' yenye 'shadda' na

Somo la kwanza

'shadda' ikiwa na 'fat-ha' mbili

أَجَّ	أَشَّ	أَتَّ	أَبَّ
أَذَّ	أَدَّ	أَخَّ	أَحَّ
أَشَّ	أَسَّ	أَزَّ	أَرَّ
أَطَّ	أَطَّ	أَضَّ	أَصَّ
أَقَّ	أَفَّ	أَغَّ	أَعَّ
أَنَّ	أَمَّا	أَلَّا	أَكَّا
أَيَّ	أَوَّ	أَهَّ	

Mifano ya

'shadda' ikiwa na 'fat-ha' mbili

سَدًّا

جُبًّا

أَزًّا

سِرًّا

صَفًّا

بَسًّا

دَكًّا

حَقًّا

جَمًّا

كَلًّا

يَقِيًّا

عَفْوًّا

Somo la pili
'shadda' ikiwa na 'kasra' mbili

بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ
بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ
بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ
بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ
بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ
بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ
بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ
بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ	بَاجٍ

Mifano ya
'kasra' ikiwa na 'kasra'
mbili

مَرَّ	فَجَّ
حَظَّ	مَرَّ
رَفَّ	وَفَّ
ظَنَّ	مَنَّ
سَنَّ	فَنَّ
نَفَّ	تَوَفَّ

Somo la tatu
'shadda' ikiwa na 'dwamma' mbili

أَجَّ	أَثَّ	أَتَّ	أَبَّ
أَذَّ	أَدَّ	أَنَحَّ	أَحَّ
أَشَّ	أَسَّ	أَزَّ	أَرَّ
أَظَّ	أَطَّ	أَفَى	أَفَى
أَقَّ	أَفَّ	أَنَحَّ	أَحَّ
أَنَّ	أَمَّ	أَلَّ	أَلَّ
أَيَّ	أَوَّ	أَهَّ	

Mifano ya

'shadda ikiwa na 'dwamma' mbili

سَيِّدٌ

رَبٌّ

صَادٌ

شَحٌّ

ثَقِيٌّ

ثَرٌّ

حَلِيٌّ

شَكٌّ

مُسِينٌ

صُمٌّ

تَغْيِيٌّ

عَدُوٌّ

Somo la nne
herufi mbili zilizo na 'shadda'

لُجِّي

يُتَّكُنَنَّ

سَيَذَكَّرُ

مُدَّتَّرُ

مُزَّمِّلُ

ذُرِّيَّةٌ

يَشَّقُّ

يَمَسِّنَنَّ

يَطَوِّفَ

يَصَعَّدُ

أَتَمَّهُنَّ

لَا ضِلَّوْنَهُمْ

Mlango wa sita

**'Hamzatu alqat-i' na
'Hamzatu alwaswli'**

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah-:

- Kutofautisha baina 'hamzatu alqat-i' na 'hamzatu alwaswli' katika kusoma na kuandika.
- Kusoma 'hamzatu alqat-i' na 'hamzatu alwaswli' usomaji sahihi.

Maelekezo kwa
mwalimu

- 'Hamzatu alqat-i' : Ni 'Hamza' ya asili iliyo na 'haraka' inayokuja mwanzo wa neno, inaandikwa juu ya 'alif' au chini yake, na inasomwa kulingana na 'haraka' yake
« اَ - اِ - اُ ».

- 'Hamzatu alwaswli' : Ni 'hamza' ya ziada inayokuja mwanzo wa neno, inaandikwa kama 'alif' « ا » wala haiwekewi 'haraka' yoyote, na inaandikwa na kusomwa ikiwa haijaunganishwa na herufi zilizo kabla yake, na pindi itaunganishwa na herufi kabla yake, basi itaandikwa na haitasomwa.

- Vipi utajua 'hamzatu alqat-i' na 'hamzatu alwaswli'?

Weka herufi ' waaw' kabla ya neno:

-Ukiisoma 'hamza'; basi ujue hio ni 'hamzatu qat-i'.

-Na ikiwa hutaisoma 'hamza', basi hio ni 'hamzatu waswli'.

* Njia ya kusoma:

Maelezo ya somo la kwanza «uk.63»:

- 1- Mwanafunzi ataisoma 'hamzatu alqat-i' kulingana na 'haraka' yake, kama ilivyoelezewa katika masomo yaliotangulia.
- 2- Atafuata njia iliotangulia katika kuisoma mifano ya somo hili.

Maelezo ya somo la pili «uk.64»:

- 1- Ikiwa 'hamzatu alwaswli' haikutanguliwa na herufi kabla yake: basi itasomwa kama 'hamzatu qat-i'.
- 2- Ikiwa imetanguliwa na herufi kabla yake, basi haitasomwa, na ataunganisha herufi iliyo kabla yake na ile iliyo baada yake katika usomaji; kwa mfano: neno « وَائِئ » linasomwa: « وَئِئ »
- 3- Atafuata njia iliotangulia katika kusoma mifano ya somo hili.

Somo la nne
'Hamzatu alqat-i'

وَأَسْلَمَ

أَسْلَمَ

وَأَعْمَلُ

أَعْمَلُ

Mifano ya
'hamzatu alqat-i'

أَخُوهُ

أَجَلَ

وَأَشَدَّ

أَسْوَةٌ

وَأَضَلُّ

أَصْرًا

أَقْرَبُ

وَأَعْلَمُ

أَوْحَى

فَأَنْزَلَ

Somo la kwanza
'hamzatu alwaswli'

وَابْنُ

ابْنُ

وَأَثْنَانِ

أَثْنَانِ

Mifano ya

'hamzatu alwaswli'

ارْكَضُ

وَأَتْلُ

اِشْرَحْ

اسْمُ

وَأَضْرِبْ

فَاصْبِرْ

فَاغْفِرْ

وَأَعْبُدْ

وَأَنْظُرْ

اَكْشِفْ

Mlango wa saba
'Al-Maddu At-twabi-i'

(kuvuta kusikozidi mvuto wa asili
wā herufi)

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah:-

- Kuzitambua herufi za 'maddi twabi-i'.
- Kuzisoma herufi za 'maddi twabi-i' usomaji sahihi.

Maelekezo kwa
mwalimu

-Herufi za 'maddi' ni tatu: « أ - و - ي »

-Ni lini herufi inakuwa 'maddi twabi-i'?

Pindi herufi 'alif' itakapotatanguliwa na (herufi iliyo na) 'fat-ha' « پَا » au 'waaw' ikatanguliwa na 'dwamma' « بُو » au 'yaa' ikatanguliwa na 'kasra'

« بِي »

-Je herufi za maddi zinakuwa na 'harakah'?

Herufi za 'maddi' ni zenye 'sukuun', haziwi na 'harakah' yoyote- sawa iwe ni 'fat-ha' au 'kasra' au 'dwamma' -.

---

*Njia ya kusoma:

Maelezo «Uk. 67»:

1- Mwanafunzi ataisoma herufi ya kwanza na 'harakah' yake « اَ » , kisha ataisoma herufi hio hio pamoja na herufi ya 'maddi' « اَآ » (yaani ataisoma kwa kuivuta hatua moja tu), kisha ataisoma herufi ya tatu ikiwa na 'harakah' yake « اَبَ » , kisha alisome neno kamili « اَبَّ » .

2- Na atafuata njia iliotangulia katika kuisoma mifano ya somo hili.

'Maddi twabi-i'

ا

Mifano ya 'maddi twabi-i' katika
herufi 'Alif'

رَانَ	خَافَ	تَابَ
قَامَ	عَادَ	طَافَ

و

Mifano ya 'maddi twabi-i' katika
herufi 'Waaw'

سُورَةٌ	رَسُولٌ	أَعُوذُ
هُودٍ	غَفُورٌ	شَكُورٌ

ي

Mifano ya 'maddi twabi-i' katika
herufi 'Yaa'

شَدِيدٌ	دِينٍ	خَيْرٌ
مُبِينٌ	قَدِيرٌ	عَيْشَةٌ

Mlango wa nane

'Alif' baada ya 'waaw aljama-ah' ('waaw' ya wengi)

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah-:

- Kuitambua 'alif' inayokuwa baada ya 'waaw' ya wengi.

Maelekezo kwa
mwalimu

'Alif' baada ya 'waaw' ya kujulisha wengi: Ni 'alif' inayokuwa mwisho wa kitendo baada ya 'waaw' ya wengi, kwa mfano: «صَلُّوا». Sababu ya kuandika 'alif' baada ya 'waaw' ya wengi: ni ili kuonyesha kuwa 'waaw' hiyo ni ya wengi, na pindi haitakuwa ni ya wengi, basi haitaandikwa, kwa mfano: «أَرْجُو»

*Njia ya kusoma:

Maelezo «uk. 71»:

- 1- Anafuata njia iliotangulia katika kuisoma mifano ya somo hili.
- 2- 'Alif' inayokuwa baada ya 'waaw' ya wengi; inaandikwa wala haisomwi katika hali zote.

وا

'Alif' baada ya 'waawu' ya
jamaa (wengi)

تَوَاصَوْا

أَمِرُوا

ذَاقُوا

جَابُوا

زَاعُوا

رَضُوا

قُوا

فَتَنُوا

مَرُّوا

كَلُّوا

يَتَّخِذُوا

نُهُوا

Mlango wa tisa

'Attou Al-marbuutwah'

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah:-

- Kuitambua 'Attou Al-marbuutwah'.
- Kuisoma vizuri 'Attou Al-marbuutwah' kwa kuunganisha na kukoma.

Maelekezo kwa
mwalimu

'Attou Almarbuutwah': Ni 'Taa' « ت » inayokuja mwisho wa neno, inaandikwa kama 'Haa' inayokuwa mwisho wa neno, na zinawekwa juu yake nukta mbili « ة - آ » na inasomwa kama 'Taa' wakati wa kuunganisha, na kama 'Haa' wakati wa kukoma.

*Njia ya kusoma:

Maelezo «uk. 75»:

- 1- Mwanafunzi anafuata njia iliyopita katika kusoma mifano ya somo hili.
- 2- Ataisoma 'taa marbuutwah' mara kwa kuunganisha na mara nyingine kwa kukoma.

Hali ya kuunganisha: itasomwa kama 'taa' « ت » pamoja na 'haraka' yake

Na katika hali kukoma: inasomwa kama 'haa' « هـ » iliyo na 'sukuun'.

'Taa marbuutwah'

عِنْدَ الْوَقْفِ	عِنْدَ الْوَصْلِ
عَالِيَهُ	عَالِيَةٍ
فِيهِ	فِيَةٍ

Mifano ya
'taa marbuutwah'

تِسْعَةٌ	بَرَرَةٌ
زَجْرَةٌ	رِحْلَةٌ
صُورَةٌ	سَفْرَةٌ
قِسْمَةٌ	فِتْنَةٌ
نِعْمَةٌ	لَيْلَةٌ

Mlango wa kumi

'Allaamu Alqamariyyah' na 'Allaamu Asshamsiyyah'

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah:-

- kutofautisha baina ya 'Allaamu Alqamariyyah' na 'Allaamu Asshamsiyyah'
- kuzisoma 'Allaamu Alqamariyyah' na 'Allaamu Asshamsiyyah' usomaji sahihi.

Maelekezo kwa
mwalimu

- 'Allaam Alqamariyyah': Ni 'laam' iliyotanguliwa na 'hamzatu waswli' mwanzo wa neno, na 'laam' hii huandikwa na kusomwa.

- 'Allaam Asshamsiyyah': Ni 'laam' iliyotanguliwa na 'hamzatu waswli' mwanzo wa neno, nayo 'laam' hii huandikwa wala haisomwi.

Vipi utatambua 'Allaam Alqamariyyah' na 'Allaam Asshamsiyyah'?

Weka kabla ya neno herufi 'waaw':

- Ikiwa utaisoma 'laam', basi hiyo ni 'Allaamu Alqamariyyah'.

- Na ikiwa hutaisoma 'laam', basi hiyo ni 'Allaam Asshamsiyyah'.

*Njia ya kusoma:

Maelezo ya somo la kwanza «uk. 79»:

- 1- Ikiwa 'hamzatu alwaswli' itakuja kabla 'Allaam Alqamariyyah' bila kutanguliwa na herufi yoyote, basi 'hamzatu waswli' itasomwa ikiwa na 'fat-ha' na 'laam' ikiwa na sukuun « **أَلْ** »
- 2- Ikiwa 'hamzatu alwaswli' ilio kabla ya 'Allaam Alqamariyyah' imetanguliwa na herufi kabla yake, basi 'hamzatu alwaswli' haitasomwa, na herufi iliyo kabla yake itaunganishwa na 'laam' yenye 'sukuun' moja kwa moja « **وَلْ** »
- 3- Atafuata njia iliotangulia katika kusoma mifano ya somo hili.

- Maelezo ya somo la pili «Uk: 80»:

- 1- Ikiwa 'hamzatu alwaswli' iliyo kabla ya 'Allaam Asshamsiyyah' haijatanguliwa na herufi yoyote, basi 'hamzatu alwaswli' itasomwa ikiwa na 'fat-ha' pamoja na herufi yenye 'shadda' inayoifuatia 'laam', na 'laam' inataondoshwa katika kusoma; kwa mfano: neno « **السَّمَاءُ** » litasomwa « **أَسَّمَاءُ** »
- 2- Ikiwa 'hamzatu alwaswli' iliyo kabla 'Allaam Asshamsiyyah' imetanguliwa na herufi; basi herufi hii [iliotangulia] itasomwa pamoja na herufi iliyo na 'shadda' inayoifuata 'laam', na 'hamzatu alwaswli' pamoja na 'laam' zitaondoshwa katika kusoma, kwa mfano: neno « **وَالسَّمَاءُ** » litasomwa « **وَسَّمَاءُ** »
- 3- Atafuata njia iliyotangulia katika kuisoma mifano ya somo hili.

- Tanabahisho:

- 1- Pndi 'Allaam Alqamariyyah' au 'Allaam Asshamsiyyah' zitatanguliwa na 'laam', basi 'hamzatu alwaswli' itaondoshwa katika maandishi na kusoma, mfano: « **لِلنَّاسِ** » na « **لِلْقَمَرِ** »
- 2- Pindi 'Allaam Asshamsiyyah' itaingia katika neno lilioanzwa na 'laam' basi 'Allaam Asshamsiyyah' pamoja na 'Hamzatu Alwaswli' zitaondoshwa katika maandishi na kusoma, kwa mfano: « **بِسْمِ اللَّهِ** »

Somo la kwanza
'laam qamariyyah'

وَالْعَصْرِ

الْعَصْرِ

وَالْقَلَمِ

الْقَلَمِ

Mifano ya
'laam qamariyyah'

الْجَمْعِ

وَالْبَحْرِ

وَالْخَيْلِ

وَالْحَمْدِ

وَالْفَجْرِ

الْغَضَبِ

الْمُلْكِ

الْكَرْبِ

الْيَمِينِ

الْوَعْدِ

Somo la kwanza
'laam shamsiyyah'

وَالرُّوحُ

الرُّوحُ

وَالضُّحَى

الضُّحَى

Mifano ya
'laam' shamsiyyah'

الثَّابِتِ

التَّغَابِنِ

الذَّهَبِ

الدُّعَاءِ

الشَّمَالِ

وَالسَّاعَةِ

وَالطُّورِ

الصَّمَدِ

النُّورِ

وَالظَّاهِرِ

Mlango wa
kumi na moja

Kusoma maneno

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah-:

- Kusoma maneno, sentensi, na maandishi kwa vizuri na usomaji sahihi.

Maelekezo kwa
mwalimu

* Njia ya kusoma:

- Maelezo ya somo la kwanza, la pili, la tatu, la nne, na la tano «Uk: 82, 84, 85, 86, 87»:
- 1- Mwanafuzi atalisoma neno la kwanza kama iliyobainishwa katika masomo yaliotangulia.
- 2- Atalisoma neno la pili kama ilivyobainishwa katika masomo yaliotangulia.
- 3- Na ikiwa mfano una maneno mawili, atarejea na kulisoma neno la kwanza na pili kwa pamoja.
- 4- Na ikiwa mfano una maneno matatu, basi ataunganisha neno la kwanza na la pili, kisha ataunganisha neno la pili na la tatu, kisha arudie kuusoma mfano kamili.
- 5- Na ikiwa mfano una maneno manne, basi ataunganisha neno la kwanza na la pili, kisha aunganishe la tatu na la nne, kisha arudie kuusoma mfano kamili.
- 6- Atafuata njia hii ikiwa maneno yaliyo katika mfano yatazidi manne, na huenda nikazingatia maana [ya maneno] katika kuunganisha..

Tanabahisho:

- 1- Pindi itakuja herufi yenye 'haraka' iliofuatiwa na 'maddi' mwisho wa neno, na ikaja herufi iliyo na sukuun kwenye neno la pili, basi herufi ya kwanza itaondoshwa katika matamshi wakati wa kuunganisha.

Mfano wa hayo: « وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ » 'miim' ni herufi iliyo na 'haraka', na inafuatiwa na herufi mbili zenye 'sukuun'- nazo ni 'waaw' na 'swaad':- basi 'waaw' itaondoshwa, isomwe: « وَأَقِيمُصَلَاةَ », ama 'alif' iliyo baada ya 'waaw' ya wengi, 'hamzatu alwaswli', na 'Allaam Asshamsiyyah', hazisomwi wakati wa kuunganisha.

Kadhalika: « ذَا الْقُرْبَىٰ » 'dhaal' ni herufi iliyo na 'haraka', na baada yake kuna herufi mbili zenye 'sukuun'- nazo ni 'alif' na 'Allaam Alqamariyyah':- basi 'alif' itaondoshwa, isomwe: « ذَلْقُرْبَىٰ », ama hamzatu alwaswli haisomwi wakati wa kuunganisha.

- 2- Neno « اللَّهُ » huandikwa bila ya 'alif' baada ya 'laam' iliyo na 'shadda'; kwa sababu ya wingi wa matumizi yake, na linasomwa « اللَّاهُ »
- 3- Neno « إِلَهَ » linaandikwa bila 'alif' baada ya 'laam'; kwa sababu ya wingi wa matumizi yake , na linasomwa « إِلاهَ »
- 4- Neno « الرَّحْمٰنِ » linaandikwa bila ya 'alif' baada ya 'miim'; kwa sababu

Somo la kwanza
mifano ya **kusoma maneno mawili**

اللَّهُ رَبِّي

الْإِسْلَامُ دِينِي

مُحَمَّدٌ نَبِيِّ

الْحَيِّ الْقَيُّومِ

الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

الدِّينِ النَّصِيحَةَ

وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا

Somo la pili
mifano ya **kusoma maneno matatu**

اللَّهُ فِي السَّمَاءِ

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ

وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ

إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ

أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا

Somo la tatu
mifano ya **kusoma maneno manne**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

وَأَتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ

Somo la nne
mifano ya **kusoma sentensi**

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ

Somo la tano
mifano ya **kusoma maandishi**

الإِسْلَامُ: أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،
وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ،
وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ،
وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا

الإِيمَانُ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ،
وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ،
وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ

الإِحْسَانُ: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ،
فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ

Mlango wa
kumi na mbili

Istilahi ya mwandiko wa Msahafu

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah-:

- Kuzitambua baadhi ya istilahi ya mwandiko wa Msahafu.
- Kutofautisha baina ya mwandiko wa kiuthmani na maandishi ya kisasa.

Tanabahisho

Mwandiko wa Msahafu unatofautiana na maandishi ya kisasa katika baadhi ya maneno na 'harakah'

Maelekezo kwa
mwalimu

Kichwa cha 'ḥaa' ح ndogo « بَ » kinajulisha kuwa na 'sukuun' kwa herufi, na itasomwa kama ilivyo kwenye «somo la 'sukuun'».

Kichwa cha 'swaad' ص juu ya 'hamzatu alwaswli' « أ » ni dalili kuwa hiyo ni 'hamzatu waswli', na itasomwa kama ilivyo kwenye «somo la 'hamzatu alwaswli'».

Alama ya 'maddi' « ~ »: inaonesha kuwa herufi itavutwa zaidi ya 'maddi twabi-i'.

'Hamza' kisha 'alif' « عَا » inasomwa « آ », na inaitwa 'maddi badal', na inasomwa kama ilivyo kwenye «mlango wa 'maddi twabi-i'».

Herufi ndogo miongoni mwa herufi za 'maddi' baada ya herufi kubwa « و - ه - ؤ - ه - ء » inaonesha kuwa zinazomwa zote kwa pamoja, na itasomwa kama ilivyo kwenye «Mlango wa 'maddi twabi-i'»

'Alif' ndogo « و » au 'siin' ndogo « ص » juu ya herufi kubwa: ni dalili kuwa herufi ndogo inasomwa, na herufi kubwa haisomwi.

Duara dufu iliosimama juu ya « أ » inaonesha kuwa 'alif' itasomwa wakati wa kisimamo wala haisomwi wakati wa kuunganisha.

Duara iliyokamilika juu ya herufi za 'i-llah' « اَوْ-ي » ni dalili kuwa herufi haisomwi.

Tanabahisho: mwanafunzi ataisoma mifano kwa namna iliyobainishwa kwenye masomo yaliotangulia.

Faida: katika mwandiko wa Msahafu herufi 'yaa' « ي » mwishoni mwa neno, inaandikwa bila nukta mbili.

Yanayotofautisha baina yake na 'alif' maqswuurah ni yanayofuata:

1- Ikiwa ina 'fat-ha' « نَسِي » au 'kasra' « يُحْي » au 'ḍamma' « اَلْبَغْي » au iwe juu yake kichwa kidogo cha 'ḥaa' « ح », basi hio ni 'Yaa' « ي »

2- Ikiwa haina 'haraka' yoyote, na haina kichwa kidogo cha 'ḥaa' ح, basi kutatizamwa 'haraka' ya herufi iliyo kabla yake: ikiwa ni 'kasra', basi hiyo ni 'Yaa' « ي », kwa mfano: « عِبَادِي »

Na kama herufi iliyo kabla yake ina 'fat-ha'; basi hiyo ni 'Alif Almaqswuurah' « ي », kwa mfano: « اَلْهُدَى »

Somo la kwanza
kichwa cha 'ḥaa' ndogo

Mifano ya kichwa cha 'ḥaa'
ndogo

طَلَعُ

خَلْفُ

حَبْلُ

وَجْهٍ

نَحْنُ

قَبْلُ

Somo la pili
kichwa cha 'swaad' ndogo

Mifano ya kichwa cha
'swaad' ndogo

وَالشَّجَرِ

وَالتَّيْنِ

وَالْبَلَدِ

النَّاسِ

وَالطَّارِقِ

الصَّيْفِ

Somo la tatu
alama za 'maddi'

Mifano ya alama za
'maddi'

جَاءَ   الضَّالِّينَ   فِدَاءً
قُرُوءٍ   مَائِدَةً   هَؤُلَاءِ

Somo la nne
'Hamza' inayofuatwa na 'alif'

Mifano ya 'hamza'
inayofuatwa na 'alif'

usomaji wake	Mwaandiko wa Msahafu
وَاتِ	وَعَاتِ
آدَمُ	ءَادَمُ
آمَنُوا	ءَامَنُوا
الْقُرْآنُ	الْقُرْءَانُ

ا و ے

Somo la tano

Herufi ndogo baada ya herufi kubwa

ا

Mifano ya 'alif' ndogo

ذَالِكَ لَكِنَّ مَلَائِكَةً
هَذَا وَعَدْنَا يَا أَيُّهَا

و

Mifano ya 'waaw'
ndogo

بَعْدَهُ وَحَمَلُهُ وَدَاوُدَ
كَانَهُ وَنِعْمَتَهُ وَعَدَهُ

ے

Mifano ya 'yaa' ndogo

دُونِهِ رَحْمَتِهِ سَبِيلِهِ
طَعَامِهِ ظَهْرِهِ وَرَائِهِ

Somo la sita: 'alif' ndogo (ا) au 'siin' ndogo (س) juu ya herufi kubwa

ا - س

Mifano ya
herufi ndogo juu ya herufi kubwa

الصَّلَاةُ   الزَّكَاةُ   الْحَيَاةُ
يَبْصُرُ   مَوْلَاهُ   كَمِشْكُوتٍ

0

Somo la saba: duara dufu liliosimama

0

Mifano ya
duara dufu liliosimama

السَّبِيلَا   الرَّسُولَا   أَنَا
لَكِنَّا   قَوَارِيرَا   الظُّنُونَا

Somo la nane: **duara kamili**

Mifano ya
duara kamili

قَالُوا

ثَمُودًا

أَوْلَآئِكَ

يَتْلُوا

نَبَأِى

مِائَةً

Mlango wa
kumi na tatu

Nambari

Malengo:

Baada ya kumaliza kusoma mlango huu, mwanafunzi ataweza- kwa idhini ya Allah:-

- Kuzisoma nambari kwa vizuri na sahihi.

Maelekezo kwa
mwalimu

Mwanafunzi atasoma nambari kwa njia ifuatayo:

Ithnaan	٢	Waahid	١	Swifr	٠
Khamsah	٥	Arba'ah	٤	Thalaatha	٣
Thamaaniyah	٨	Sab'ah	٧	Sittah	٦
Ah'ada Asharah	١١	Asharah	١٠	Tis'ah	٩
Arba'ata Asharah	١٤	Thalaathata Asharah	١٣	Ithnaa Asharah	١٢
Sab'ata Asharah	١٧	Sittata Asharah	١٦	Khamsata Asharah	١٥
Ishruun	٢٠	Tis'ata Asharah	١٩	Thamaaniyata Asharah	١٨

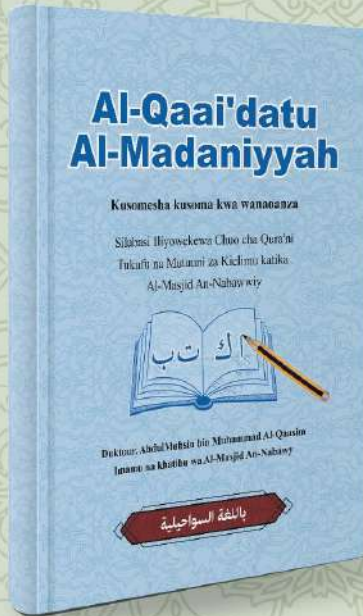
Nambari

	2		1		0
	5		4		3
	8		7		6
	11		10		9
	14		13		12
	17		16		15
	20		19		18

Faharisi ya maudhui

Utangulizi.....	5
Niliyoyafanya kwenye kitabu.....	6
Mazuri ya Alqaaidatu Almadaniyyah.....	8
Malengo ya Alqaaidatu Almadaniyyah.....	9
Ngazi fafanuzi ya silabasi.....	10
Utangulizi.....	11
Mlango wa kwanza: Herufi za Alfabeti	13
Mlango wa pili: Herufi zikiwa na harakat na sukuun	21
Mlango wa tatu: Herufi zikiwa na Tanwiini	35
Mlango wanne: Herufi zikiwa na shaddah na harakat	43
Mlango wa tano: Herufi zikiwa na shaddah na tanwiini	51
Mlango wa sita: Hamzatu alqatwi' na hamzatu alwaswli	61
Mlango wa saba: Maddi twabii'i	65
Mlango wa nane: Alif baada ya waawu ya jamaa	69
Mlango wa tisa: Taa marbuutwah	73
Mlango wa kumi: laam qamariyyah na laam shamsiyyah	77
Mlango wa kumi na moja: kusoma maneno	81
Mlango wa kumi na mbili: istilahi ya mwandiko wa musahafu	89
Mlango wa kumi na tatu: Namba	97
Faharisi ya maudhui.....	100

TAASISI YA TWALIBUL ILM YA KUNUSHURU NA KUGAWA**00966506090448**

ya matoleo
yetu

Al-Qaai'datu Al-Madaniyyah

- NJIA NYEPESI ZAIDI NA YA KARIBU ZAIDI YA KUFUNDISHA KUSOMA KWA LUGHA YA KIARABU.
- YENYE KUANDAMANA NA MBINU MPYA, KWANI KINACHO APLIKESHENI YA KIELEKTRONIA YENYE KUSAIDIA KUSIKILIZA NA KUSOMA SAHIHI.
- KINAFUATWA NA KITABU KILICHOTENGWA KWA AJILI YA MAFUNZO YA KUANDIKA.
- MNAO NDANI YAKE MATANABAHISHO KWA WAALIMU YAN-AOWAS Aidia KUTAMBUA NJIA ZA SAHIHI KATIKA KUFUNZA.